

Dansk Købestævne Fredericia

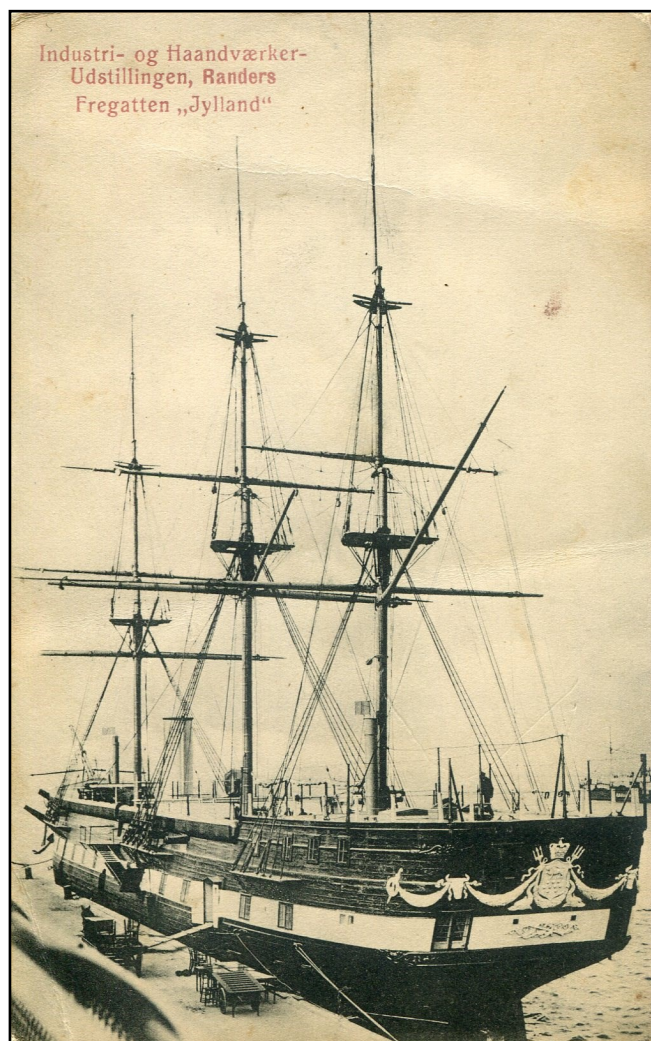
En institution i byen

Af Robert Schou

Dansk Købestævne i Fredericia så dagens lys første gang i 1913.

Idéen til det udsprang af, at Landsforeningen Dansk Arbejde i 1910 lavede en sejrende (vandre) udstilling på Fregatten Jylland med titlen "Køb Dansk", som anløb alle større havnebyer i Danmark og deraf også Fredericia, hvor der med de lokale udstillere var 170 udstillere. Udstillingen varede 3 dage fra 31. august til 2. september og havde ca. 6.200 betalende gæster plus 2.100 soldater, skolebørn og andre gratister, så i alt ca. 9.300.

Fredericia fik sin lokalafdeling af Dansk Arbejde 23. marts 1910 med hele 42 medlemmer og den blev inspireret af "Køb Dansk" udstillingen til at forsøge, at lave noget tilsvarende, så i 1912 begyndte man at planlægge på en udstilling. Det lykkedes til sidst at få samlet pengegarantier nok ind til, at udstillingen blev til noget i 1913.

Motivet er fra "Dansk Arbejde" udstillingen i Randers.

Ubrugt postkort,

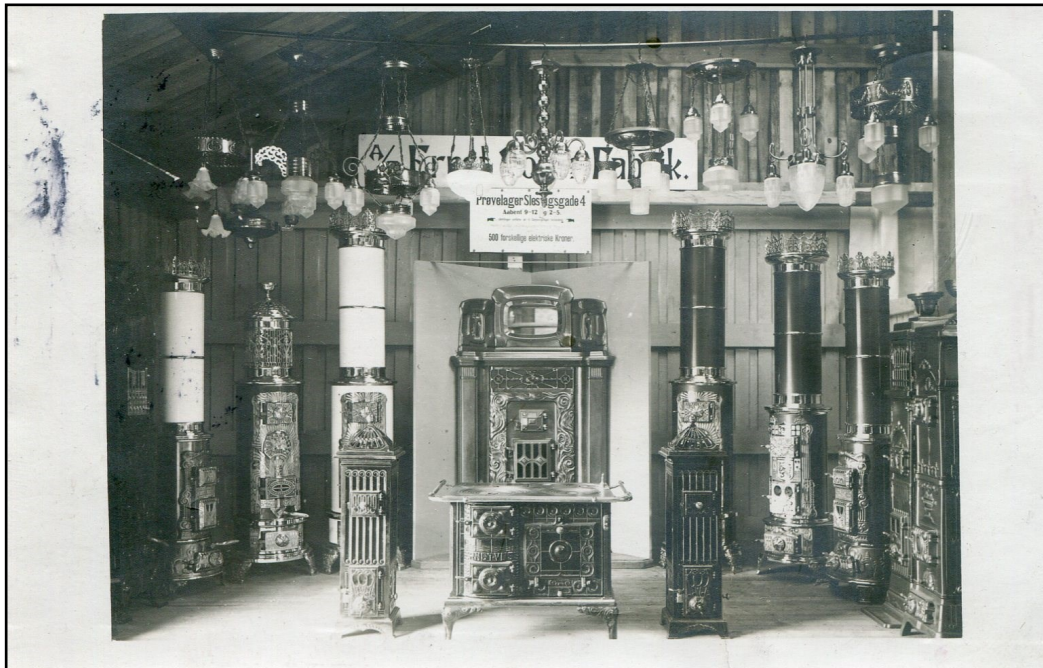
udgiver Lars Jacobsen og Søn, Randers

Dansk Købestævne startede i militærets eksercerhus og blev afholdt der 2 gange, i 1913 og i 1915.

Ubrugt håndcoloreret kort, ca. 1905, Udgiver: C. St. Eneret 1719

Fra 1. til 8. september 1913 blev den første "Dansk Købestævne" messe afviklet på militærets øvelsesareal på Øster Voldgade med Eksercerhuset som udstillingen lånte og på en stor del af resten af øvelsesarealet opstillede mange af byens restaurationer og beværtninger borde og stole op, hvor der blev serveret mad og drikkevarer. Der var i alt 175 udstillere og udstillingen blev i alt besøgt af ca. 30.000 mennesker.

Ernst Voss's stand i eksercerhuset 1913. Sendt af Ernst Voss jr. til sønnen Wilhelm, som på det tidspunkt boede i København. Ernst skriver bl.a. "her et billede af A/S udstilling, som jeg forestår". Fotografisk postkort sendt 4/9 1913. Udgiver/fotograf: ukendt.

Der var forhåndstilmeldt 87 udstillere til udstilling i 1914, men den blev udsat, da 1. verdenskrig startede. Man havde dog på grund af de forhåndstilmeldte udstillere allerede bygget en stor træbygning ved siden af eksercerhuset til at rumme de mange forventede ekstra stande.

Det havde alligevel været så stor en succes i 1913 og krigen havde ligesom "stabiliseret" sig med hensyn til Danmarks involvering, at man igen 1. til 8. august 1915 lavede det 2. købestævne samme sted.

Man havde i december 1914, som optakt til udstillingen, også inviteret til arkitektkonkurrence om en ny permanent bygning til messerne.

I 1915 var der hele 279 stande, hvoraf de 30 var fra Fredericia virksomheder og et besøgstal på i alt 45.000 mennesker.

Ernst Voss's stand i eksercerhuset 1915. Ernst Voss jr. på billedet. Fotografisk postkort ubrugt. Udgiver/fotograf: ukendt.

En model af vinderen arkitekt (Vilhelm) Oscar Gundlach-Petersens forslag, samt den ene af de af de 2 legendariske løver, der var over hovedindgangen på Købestævnet blev også udstillet. O. Gundlach-Petersen var sidenhen arkitekt for flere bygninger i Fredericia og blev nærmest en "Byens arkitekt".

Placeringen af det nye byggeri Dansk Købestævne, faldt på "Prins Christians Bastion" på volden, hvor ruinen af Voldmølle stod. Møllen var sidste gang brændt 21. september 1910 og blev ikke genopbygget.

Fredericia – Voldparti med Voldmølle og Vandtaarn

Det nye Dansk Købestævne blev i 1915-16 bygget på Prins Christians bastion på Nørrevold, hvor den gamle voldmølle tidligere stod, Voldmøllen brændte flere gange, den sidste gang i september 1910. Postsendt 6/7 1913, Udgiver: J:A.F., eneret no. 484

Den 30. november 1915 påbegyndes bygningen af det nye Danske Købestævne, rejsegilde 6. april 1916 og indvielse 5. august 1916, hvorefter det 3.die købestævne i Fredericia åbner i helt nye lokaler.

Fra indvielsen af det nye Dansk Købestævne den 5. august 1916. Messen blev i den uge besøgt af 53.000 mennesker fra hele landet.

Fotografisk postkort, ubrugt.

Fotograf/udgiver: ukendt

Et kig ind i den ene af sidehallerne ved den første messe/udstilling i 1916.

Fotografisk postkort sendt 6/8 1916.

Fotograf/udgiver: ukendt

Købestævnets restaurant fyldte det meste af hovedbygningens første sal.

Lidt om tiderne dengang, noget af teksten fortæller:

"er i dag her ovre til Købestævne, vi cykler til Odense i morgen"

Postsendt 9/5 1918 (forårsmesse), Udgiver: J A F, Eneret nr. 719, Dansk Arbejde

I 1917 og 1918 prøvede man at lave 2 købestævner om året, et forår og et efterår, men det var ingen succes, da de fleste af udstillere var gengangere og de fleste besøgende/handlende kom kun en gang om året. Man var helt nede på 1/3 besøgende på den ene af udstillingerne.

Dansk Købestævnes hovedbygning med de 2 løver oppe på søjlerne midt på bygningen. Coloreret kort, sendt 16/8 1921. Udgiver: Ukendt, mrk.: Nr 11943

Dansk Købestævne set fra Det hvide vandtårn, hvor man kan se de 2 store sidebygninger som også er med til at danne rammen om en stor flot "have". Bemærk hvor lidt der er bygget udenfor volden. Fotografisk postkort sendt 5/8 1925, Udgiver: Ukendt

Udsigt fra balkonen mod syd ud over Fredericia, med indgangen og de 2 små administrationsbygninger i forgrunden. Den venstre var portner bolig. Postsendt 9/8 1925. Udgiver: Johs. Brorsens Kunstforlag, København, eneret 156

*Hygge ved et af bænksættene i "haven" (omkring 1930-1940),
fotograferet mod sydøst med hjørnet af portnerboligen i højre side.*

Fotografisk postkort, Ikke postsendt.

Fotograf/udgiver: ukendt

*Reklame for messen i 1936
Ubrugt postkort,
udgiver (sikkert Dansk Købe-
stævne)/fotograf ukendt*

**Besøg
Dansk
Købestævne, Fredericia**
2.-12. Juli

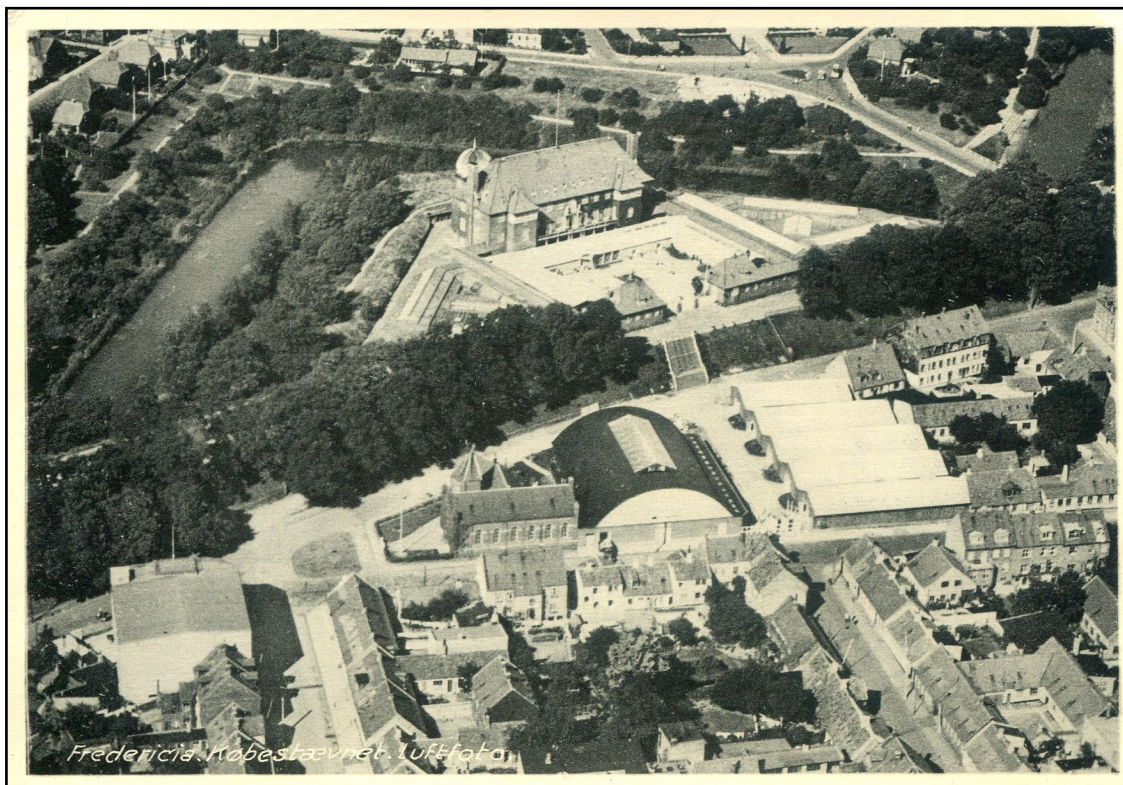
P.g.a. den øvrige succes med flere og flere udstillere, ville man gerne udvide Købestævnets udstillingsarealer og købte derfor en grund lige udenfor volden, men den blev aldrig taget i brug, for man fik i stedet bygget lige nedenfor Købestævnets store trappe.

Først byggede man i 1937 Møbelhallen

Fra en udstilling i 1955, med den store trappe op til Dansk Købestævne, fotograferet nede fra Tæppehallen

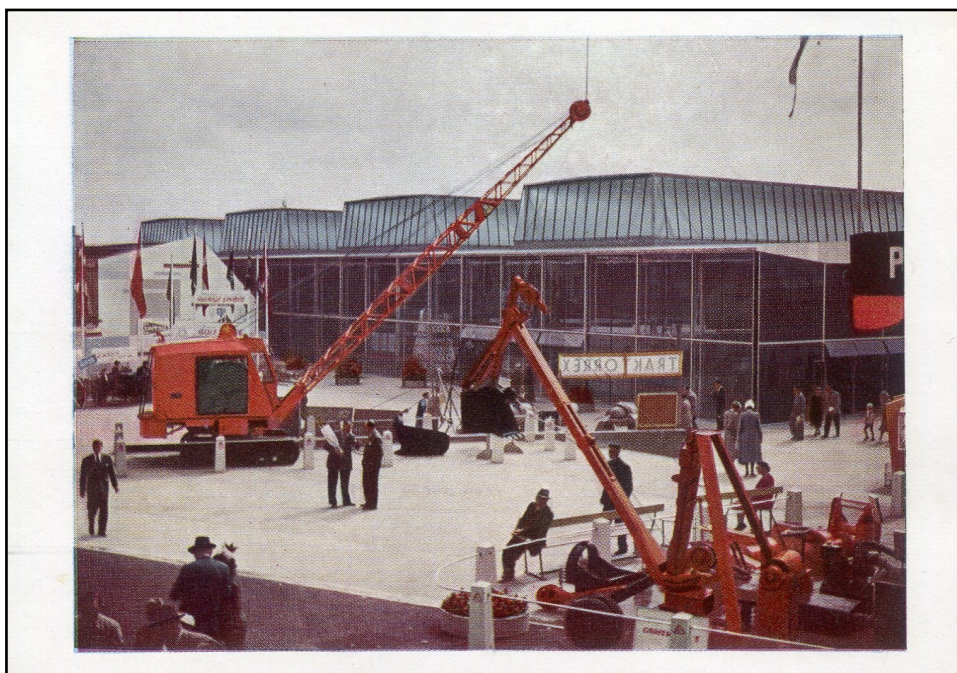
Ubrugt. Udgiver: Købestævnet, Fredericia, 4. - 14. august 1955

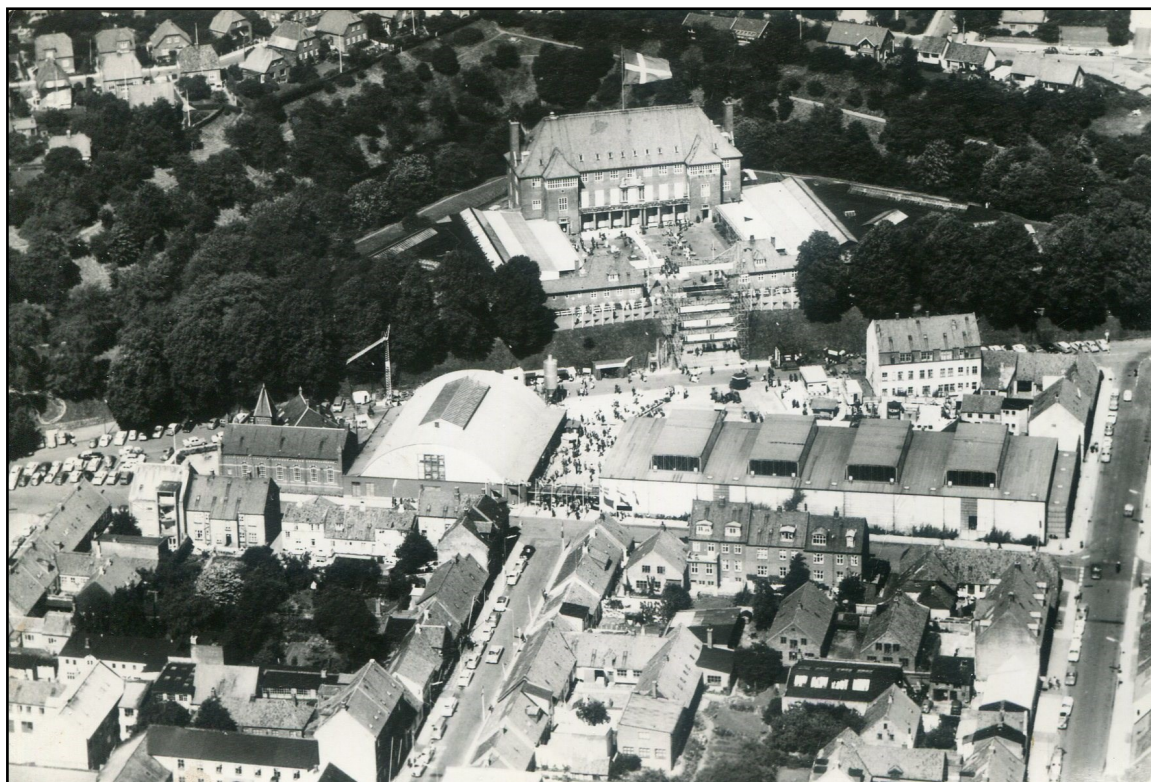
Luftfoto over Købestævnets område, der i 1937 blev udvidet med "Tæppehallen" (den buede hal midt i billedet). Ubrugt ca.1950, Udgiver:

Rudolf Olsen Kunstforlag, Eneret nr. 7180

..... og nogle år senere i 1954 Glashallen.

*Fra en maskin/byggeudstilling i 1955, med den nye Glashal,
fotograferet fra Tæppehallen
Ubrugt. Udgiver: Købestævnet, Fredericia, 4. - 14. august 1955*

*Luftfoto over Købestævnets område på en udstillingsdag med publikummer.
I 1954 blev der udvidet med "Glashallerne" til højre for "Tæppehallen"
Postsendt 11/5 1965, Udgiver: Luftfoto - Sylvest Jensen – Hillerød*

Og så til det, hvor jeg ikke har postkort til historien.....

I 1980 og 1984 brænder det gamle Købestævne. Allerede efter første brand begynder man at nedbryde nogle af bygningerne

I 1976 indvies Dronning Margrethehallen (i dag MesseC) den nye og flotte messehal der er blevet bygget udenfor byen og Købestævnerne flyttes derud.

I 1986 afvikler man det sidste købestævne, men der er fortsat den dag i dag mange messer af forskellige art, men mere specialiserede.

*Løverne fra nedrivningen
i 1980. Kilde: arkiv.dk.*

*Løverne står i dag nedenfor det Hvide vandtårn ved voldens fod.
Kilde: Screen shot fra Google Street view*

Tidslinje for Dansk Købestævne i Fredericia:

- 1910 – *Fregatten Jylland* besøger Fredericia med *Dansk Arbejdes* vandreudstilling.
- 1913 – Det første Danske Købestævne afholdes i Eksercerhuset. 1. - 8. september
- 1915 – Det andet Danske Købestævne afholdes i Eksercerhuset.
- 1916 – Det tredje Danske Købestævne afholdes. Købestævnets nye bygning på Prins Christians Bastion indvies.
- 1937 – Møbelhallen opføres.
- 1954 – Glashallen opføres.
- 1976 – Dronning Margrethe Hallen tages i brug.
- 1980 og 1984 – Første og anden købestævnebrand på det gamle udstillingsareal.
- 1986 – det sidste købestævne afvikles (I Dr. Margrethe hallen).

Kilder:

Dansk Købestævne i Fredericia

- af Anders Engelbrecht

www.arkiv.dk